

**YURTIMIZDA HARBIY TA'LIM SOHASIDA AMALGA
OSHIRILAYOTGAN ISLOHOTLAR**

Alijonov Baxtiyor Hoshimovich

Farg'ona davlat universiteti, Harbiy ta'lim fakulteti katta o'qituvchisi

Ergashev Muhammadibrohim Muzaffar o'g'li

Abdumutalov abdualom Abduvali o'g'li

Samatov Habibullo Shukurjon o'g'li

Farg'ona davlat universiteti, Harbiy ta'lim fakulteti talabalari

Annotatsiya: O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishganidan so'ng davlatimiz taraqqiyotining barcha sohalari qatori mudofaa tizimi va harbiy ta'lim sohasida ham keng ko'lamli islohotlar olib borilmoqda. O'zbekiston Respublikasining "Mudofaa to'g'risida"gi Qonuni, mamlakatimiz xavfsizligi va mudofaa salohiyatini mustahkamlashga, zamonaviy harbiy kadrlarni tayyorlash va ularning malakasini doim oshirib borishga xizmat qilmoqda. Kuchli fuqarolik jamiyati hamda mustahkam davlat asoslarini barpo etishda zamonaviy va malakali harbiy mutaxassislarni tayyorlab beradigan taraqqiy etgan harbiy ta'lim muassasalari muhim rol o'ynaydi.

Kalit so'zlar: harbiy ta'lim, islohotlar, harbiy kadrlar, zamonaviy texnologiyalar, ta'lim muassasalari, mudofaa tizimi, vatanparvarlik, ijtimoiy qo'llab-quvvatlash, o'quv dasturlari, harbiy mashg'ulotlar.

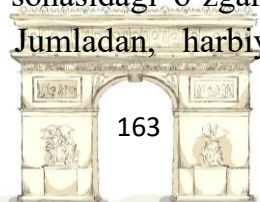
Harbiy ta'lim mazmun va mohiyatini yangilash, harbiy bilim yurtlari, oliy harbiy-ta'lim muassasalari, harbiy akademiyalar faoliyatini takomillashtirish bugungi islohotlar markazini tashkil etadi. 2017-yildan boshlab bosqichma-bosqich harbiy ta'lim muassasalari material-texnika bazasi yangilanib, yuqori sifatli metodik vositalar, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va interaktiv o'quv-uslubiy dasturlar bilan boyitilib kelinmoqda. Bu jarayonda davlat tomonidan harbiy xizmatchilarni hamda harbiy ta'lim muassasalari o'quvchilarini ijtimoiy jihatdan qo'llab-quvvatlash choralari ham kuchaytirilgan. Qonun ustuvorligiga asoslangan, zamonaviy ilmiy-uslubiy va innovatsion yondashuvlarni o'zida mujassam qilgan yangi harbiy ta'lim darsliklari, o'quv qo'llanmalar ishlab chiqilib, amaliyotga joriy etildi. Davlat dasturlari asosida harbiy ta'lim muassasalari uchun yangi, zamonaviy o'quv binolari, sport inshootlari, madaniyat va dam olish maskanlari qurilib, foydalanishga topshirildi va o'quv-dala maydonlari harbiy amaliy mashg'ulotlar uchun to'liq jihozlandi. Respublikaning barcha harbiy tumanlarida harbiy xizmatchilar va ularning oila a'zolari uchun keng turar-joylar barpo qilinmoqda. Harbiy ta'lim tizimidagi muassasalar – Harbiy akademiyalar, Harbiy texnika oliy o'quv yurtlari, Kichik harbiy akademiyalar va harbiy-texnika litseylarida tahsil olayotgan o'quvchilar har tomonlama rivojlanishlari uchun barcha zarur sharoitlar, jumladan, zamonaviy kutubxonalar, elektron dars xonalari, informatika laboratoriyalari bilan ta'minlanmoqda.

Harbiy ta'lim sohasini modernizatsiya qilishda o'quv dasturlar va uslublarni muntazam takomillashtirish, chet mamlakatlarning ilg'or tajribasidan o'rganilgan namunalarni joriy etish va o'zimizga xoslashtirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Harbiy ta'limda strategik fikrlash, tahliliy va muammoli vaziyatlarda to'g'ri qaror qabul qilish, harbiy-vatanparvarlik g'oyalarini chuqur singdirishga qaratilgan mutlaqo yangi yondashuvlar, pedagogik va psixologik mexanizmlar amaliyotga keng tatbiq qilinmoqda. Bugungi kunda mamlakatimiz harbiy ta'limi fazoviy va vaqtga mos tartibda yo'lga qo'yilgan bo'lib, zamonaviy xavf-xatar va tahdidlarga qarshi samarali kurashishni ta'minlash, harbiy xizmatchilarning jangovar shayligini doimiy ravishda oshirib borish hamda ularning axloqiy va intizomiy sifatlarini mustahkamlash yo'lidagi faoliyatga asoslanadi. Yurtimizda harbiy ta'lim yo'nalishlarini izchil rivojlantirish, kadrlar salohiyati va zamonaviy texnika vositalari hamda harbiy bilimlarni uyg'unlashtirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Chunonchi, harbiy muassasalarda jismoniy tayyorgarlik, maxsus harbiy fanlar, zamonaviy aloqa vositalari va harbiy tibbiyot asoslari chuqur o'rgatilmoqda. Shuningdek, harbiy boshqaruv, zamonaviy mudofaa texnikalari va harbiy texnologiyalarning yangi turlaridan foydalanish bo'yicha intensiv mashg'ulotlar olinmoqda. Harbiy sohada axborot xavfsizligi, kibernetika va kibernetika qarshi kurashish, razvedka va maxfiylik faoliyatini zamonaviy yo'nalishda olib borish ham harbiy ta'lim strategiyasining ajralmas qismiga aylangan. Qonun hujjatlari va hukumat qarorlari asosida harbiy bilim yurtlariga imtiyozli kirish tizimi, iqtidorli yoshlarni aniqlash va ularga rag'bat berish, turli xalqaro va respublika miqyosidagi olimpiada va tanlovlarda yuqori natijalarga erishgan o'quvchilarni harbiy ta'limga jalb qilish bo'yicha alohida dasturlar joriy etildi [1].

Dasturiy me'yoriy hujjatlarda belgilanganidek, harbiy ta'lim sohasida o'quv rejalar muntazam ravishda takomillashtirilmoqda, zamon talabiga mos ravishda yangi ilmiy-innovatsion texnologiyalardan keng foydalanilmoqda. Harbiy tayyorgarlikda zamonaviy axborot texnologiyalari, onlayn o'quv platformalari, virtual simulyatorlar, harbiy mashg'ulotlar uchun interaktiv vositalardan foydalanish yo'lga qo'yilgan. Harbiy tarbiya va vatanparvarlik ishlari tarkibida yoshlarni ona-Vatanga sadoqatli, fidoyi va mustaqil fikrlaydigan bo'lib kamol topishiga keng imkoniyatlar yaratilmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining tegishli farmon va qarorlarida harbiy ta'lim muassasalarida faqat professional bilim va ko'nikmalar emas, balki ma'naviy-axloqiy, etika va fuqaroliklik qadriyatlarini singdirishga, o'quvchilarni har tomonlama sog'lom va irodali bo'lib yetishishiga mukammal e'tibor qaratilgan. Yurtimizdagi harbiy ta'lim tizimida yetuk mutaxassislarni tayyorlash uchun xalqaro hamkorlik ham yildan-yilga kengaymoqda. Chet el davlatlarining harbiy oliy o'quv yurtlari, xalqaro harbiy akademiyalar bilan hamkorlikda tajriba almashish, qisqa muddatli malaka oshirish kurslarini tashkil etish va xorijiy tillarni chuqur o'rganish jarayoni yo'lga qo'yildi. Natijada, mamlakatimiz mudofaa salohiyati va harbiy kadrlarni tayyorlash sohasida global miqyosda tan olingan ilg'or tizim shakllanmoqda [2].

So'nggi yillarda harbiy ta'lim sohasidagi o'zgarishlar bir necha printsiplial muhim yo'nalishlarda olib borilmoqda. Jumladan, harbiy texnologiyalardan foydalanishni

o'rgatishda nazariy bilimlar bilan amaliy mashg'ulotlar uyg'unlashtirilmoqda, ilg'or interaktiv uslublar asosida o'quv mashg'ulotlari o'tkazilmoqda. Soha bo'yicha keng qamrovli strategiya va konsepsiyalar ishlab chiqilib, yosh avlod vakillarining Vatanga sadoqatli, intizomli hamda bilimli va malakali bo'lib yetishishi uchun barcha imkoniyatlar yaratilib bormoqda. Harbiy xizmatchilarning salomatligi va jismoniy tayyorgarligi muntazam ravishda nazorat qilinadi, sport musobaqalari, sog'lom turmush tarzini shakllantirish va ommaviy madaniyat tadbirlari muhim o'rin tutadi. Harbiy kollektivlar va kichik harbiy guruhlar o'rtasida jamoaviy ishchanlik, motivatsiya va liderlik sifatlari mustahkamlanmoqda [3].

O'zbekistonda harbiy ta'lim sohasida tashkiliy boshqaruv va rahbarlik sifati doimiy takomillashtirilib kelinmoqda. Kadrlarni tanlab olish va ulardan samarali foydalanish tartibi tubdan o'zgardi. Bu esa, o'z navbatida, harbiy intizom va tartib, harbiy ahloq va sadoqat ruhini kuchaytirmoqda. Harbiy ta'lim tizimi zamonaviy harbiy psixologiya, pedagogika yutuqlari va kompyuter texnologiyalari imkoniyatlarini birlashtirgan holda yangi bosqichga ko'tarilmoqda. Harbiy kursantlar uchun zamonaviy interaktiv darslar, kasbiy ko'riklar, harbiy mashg'ulotlar va laboratoriya ishlari tashkil qilinib, harbiy sohaga zamonaviy ilm-ma'rifat va texnologiya yutuqlari olib kirilmoqda. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasida harbiy sohani modernizatsiya qilish, professional kadrlarni tayyorlash, yangi pedagogik va innovatsion metodlarni joriy etish muhim o'rin egallaydi. Yurtimizda o'tkazilayotgan harbiy mashg'ulotlar, maxsus seminarlar va konferensiyalar harbiy kadrlarning professionallik darajasini doim oshirib borishga xizmat qilmoqda. Bu orqali harbiy ta'lim tizimi zamonaviy, ilg'or va raqobatbardosh bo'lib borayotir. Keng islohotlar natijasida, harbiy ta'lim muassasalarida, nafaqat nazariy, balki amaliy bilim va ko'nikmalarni yetkazishga alohida e'tibor berilmoqda. Ushbu yo'nalishdagi harakatlar harbiy xizmatchilarning har tomonlama kamol topishi uchun muhim ahamiyat kasb etmoqda. Harbiy bilim yurtlari va oliy harbiy ta'lim muassasalari bir butun tizimga aylanib, harbiy kadrlarni, zamonaviy xavf-xatarlarga mos holda, eng yuqori darajada tayyorlashga xizmat qilmoqda [4].

Bu boradagi keng islohotlarni izchil davom ettirish, zamonaviy metodlarni amaliyotga joriy etish, bilim va taraqqiyot sari intilgan yoshlarni harbiy sohaga keng jalb etish yurtimiz mudofaasini yanada ishonchli bo'lishiga olib kelmoqda. Harbiy ta'limda ijodiy va tanqidiy fikrlash, strategik qarorlar qabul qilish va rahbarlik salohiyatini rivojlantirish ham muhim o'rin tutmoqda. Yurtimiz harbiy ta'lim tizimi, bugungi islohotlar samarasi sifatida, xalqaro hamjamiyatda ham o'z nufuziga ega bo'lib bormoqda. Harbiy xizmatchilar va kursantlar orasida xalqaro harbiy musobaqalarda eng yuqori natijalarga erishilmoqda, harbiy akademiyalar va ta'lim muassasalari nufuzli xalqaro ilmiy anjumanlarda faol ishtirok etmoqda [5].

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston Respublikasi harbiy ta'lim tizimi asta-sekingina zamonaviy talablar darajasiga ko'tarilib, har tomonlama yetuk, professional, sadoqatli va Vatanga fidoyi harbiy kadrlarni yetkazib berishga asoslangan taraqqiyot yo'liga o'tdi. Yurtimiz harbiy ta'limi zamonaviy texnologiyalar, pedagogik va innovatsion usullar,

xalqaro hamkorlik hamda davlatimiz g'amxo'rligiga asoslangan holda uzluksiz rivojlanmoqda. Bu esa, O'zbekiston Respublikasining mudofaa tizimini ishonchli himoya qiladigan, professional va sadoqatli harbiy xizmatchilarni tayyorlayotgan ilg'or, zamonaviy tizim paydo bo'lishiga asos bo'lmoqda. Mamlakatimiz xavfsizligi, sarhadlar daxlsizligi va yurtdoshlarimiz tinchligi kafolati aynan ana shunday puxta harbiy ta'lim tizimiga bevosita bog'liqdir. Shu bois, harbiy ta'limda amalga oshirilayotgan izchil va chuqur islohotlar kelajak O'zbekistonining, mustaqil va kuchli davlat sifatida, taraqqiyotiga ishonchli poydevor yaratmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Qodirov A. (2020). Zamonaviy harbiy texnologiyalar va ularning boshqaruvdagi o'rni. Toshkent: "O'zbekiston".
2. Usmonov B. (2019). Harbiy operatsiyalarni rejalashtirishda axborot texnologiyalarining ahamiyati. Samarqand: "Sharq".
3. To'xtayev I. (2021). Kiberxavfsizlik va axborot tizimlari: Harbiy boshqaruvda qo'llanilishi. Toshkent: "Fan va texnologiya".
4. Rasulov N. (2020). Dronlar va robotik texnologiyalar: Nazariya va amaliyot. Farg'ona: "Ilm Ziyo".
5. Xoliqov Sh. (2018). Harbiy rahbarlikda aloqa va koordinatorlik tizimlari. Toshkent: "Akademnashr".
6. Karimov A. (2021). Virtual haqiqat va simulyatsiya texnologiyalari. Andijon: "Yangi Avlod".

